

Ο ΤΡΙΛΙΑΣ Η ΓΑΖΟΥΡΗΣ Ή ΓΟΗΣ Η ΑΛΟΓΟ είχε υπερμέγεθες πέος. Η μάνα του, η Αριστέα, χήρα του Αντώνη Τρίλια, δεύτερου μηχανικού στα Λίμπερτι, έπλενε τα σεντόνια και τα πανιά των πορνείων που ήταν χωμένα στα στενά γύρω από την πλατεία Μεταξουργείου για να τα φέρει βόλτα. Ο Γαζούρης, ο γιος της, μάζευε με το κοφίνι τα άπλυτα από τα μπουρδέλα, της οδού Ακομινάτου κυρίως, και τα επέστρεφε καθαρά στους τσάτσους, να φρεσκάρουν τα κρεβάτια, να δώσουν τα πλυμένα πανάκια στα κορίτσια, να πλένονται άφοβα με το Ντετόλ μετά από κάθε πράξη. Το όνομα του παιδιού ήταν Λάζαρος, αλλά οι αδελφές των πορνείων, οι τσάτσοι που εκτελούσαν χρέη θυρωρού και οικονόμου στο κάθε σπίτι, του 'χαν κολλήσει το Γαζούρης ή Μπίκος, λόγω του αφύσικα τεράστιου φαλλού που κρεμόταν σαν τρίτο πόδι ανάμεσα στα σκέλια του. Ο Γαζούρης ήταν ένα γεροδεμένο παιδί με κυρτούς ώμους σαν μποξέρ και μεγάλα χέρια με τεράστιες παλάμες. Τ' άρεσε να παίζει μπάλα και να χορεύει ροκ, χορό που 'χε έρθει με τα πικάπ και με τους Αμερικανούς στρατιώτες που μέναν στο ξενοδοχείο απέναντι από το στρατόπεδο στον σταθμό Λαρίσης. Είχε σαρκώδη χείλη, προτεταμένα μάλα, ήταν καστανόξανθος και σμιχτοφρύδης, με μάτια στο χρώμα της ρετσίνας, πλακουτσομούτης, με κοντό μέτωπο. Το τσου-

λούφι του το χτένιζε κοκοράκι αλά Πρίσλει, στο πρώτο βοριαδάκι, όμως, διαλυόταν και έπεφτε τούφα και του σκέπαζε τα μάτια.

Η κυρία Νίτσα, που 'φτιαχνε πορτρέτα κατά παραγγελία και πίνακές της στόλιζαν τους τοίχους των πορνείων με θέματα από την ελληνική μυθολογία, έλεγε πως αυτό το παιδί δεν είχε τίποτα αρμονικό και πως όλα πάνω του ήταν υπερβολικά. Όλα χωρίς μέτρο. «Δεν θυμίζει σε τίποτα Ερμή, αλλά Κάβειρους ή τραγοπόδαρους σάτυρους. Είναι άσχημο παιδί. Δεν θα τον ήθελα στο κρεβάτι μου». Οι αδελφές όμως συναγωνίζονταν ποιος θα τον πρωτοχαρτίλιγκωνε για να του κλέψει ένα χαμόγελο ή ποιος τσάτσος θα τον κερνούσε παγωτό στην πλατεία με το σιντριβανάκι μόνο και μόνο για να πουλήσει μόστρα στον άλλο πως καθόταν παρέα με το παιδί. Συχνά στην παράδοση των φρεσκοπλυμένων τον φώναζαν οι πουτάνες στο δωμάτιο να τους δείξει το πέος του για να κάνουν χάζι κι έπεφτε σύρμα κι έρχονταν και από τα άλλα πορνεία και κοιτούσαν οι πόρνες και σταυροκοπιούνταν από αυτό που βλέπαν και τους τσάτσους τούς έπιανε λιγοθυμιά στην όψη του γιγάντιου φαλλού και ταραχή. Ο Γαζούρης δεν κώλωνε, δεν είχε κανένα ενδοιασμό να ανέβει στο κρεβάτι και να τους μοστράρει το θείο δώρο που κρεμόταν μπρος του.

Η μάνα του, η κυρα-Αριστέα, μετά που της το κάρφωσαν, τον έπιανε, τον ξάπλωνε στο πάτωμα, τον γύμνωνε, κατέβαζε τις εικόνες από το εικονοστάσι και τον σκέπαζε με τους αρχάγγελους που κόβαν με τη ρομφαία τους δαιμόνους, με τον Αϊ-Γιάννη τον Πρόδρομο που κρατούσε το κομμένο κεφάλι του σε χρυσό τάσι και με την Ουράνια Κλίμακα απ' όπου γκρεμίζονταν στα τάρταρα οι αμαρτωλοί και μόνο οι ευσεβείς την ανέβαιναν, και τον υποχρέωνε να της

ορκιστεί πως ποτέ του δεν θα παρασυρθεί από άνομες ορμές και δεν θα κάμει αφύσικα πράγματα με τους ξορκισμένους, «τις πουστάρες». Καταριόταν την τύχη της η καλή γυναίκα που ήταν υποχρεωμένη να κάνει αυτή τη δουλειά, να 'χει πάρε δώσε με τέτοιους για να τα βγάξει πέρα, για να μπορεί να τους ζήσει όλους τους, κι αυτόν και «το μικρό», τη Νένα τους, και τον άλλο, τον Στελάκη, που τον είχε στο ίδρυμα γιατί από γεννησιμιού του της είχε βγει βλαμμένος.

Η Νένα ήταν η πιο μικρή, τέλειωνε το δημοτικό. Διαβολάκι, πρώτη στην τάξη της, με αεικίνητα μελιά μάτια, σαν του Γαζούρη, που τίποτα δεν τους ξέφευγε. Ήταν περήφανη για τον Γαζούρη και τον λάτρευε. Το άλλο αγόρι, ο Στελάκης, ήταν δίδυμος με τον Γαζούρη, μα στο μυαλό ήταν σαν μωρό που ακόμη δεν είχε ξεκολλήσει από το βύζαγμα. Ο Γαζούρης είχε πατήσει τα δεκαέξι, πήγαινε στην έκτη τάξη στο Θρυλικό Ένατο Γυμνάσιο στην πλατεία Κουμουνδούρου. Με το ζόρι περνούσε τις τάξεις και με τα παρακάλια της μάνας του, που κάθε Τετάρτη βοηθούσε την κυρία Μιχαλοπούλου, τη γυναίκα του γυμνασιάρχη, στις δουλειές του σπιτιού. Η κυρα-Αριστέα, αντί αμοιβής, έπαιρνε κάνα πιάτο φαΐ και την υπόσχεση από τη γυναίκα του γυμνασιάρχη πως «θα μιλούσε στον Θεόδωρο για το παιδί». Τα Σάββατα η κυρα-Αριστέα έφτιαχνε παστίτσιο σε μικρό ταψάκι και το μεσημέρι παίρναν το λεωφορείο για τις Τζιτζιφιές και πήγαιναν επίσκεψη στο ίδρυμα όπου είχαν τον Στελάκη και τον τάζαν και τρώγαν μαζί του κι αυτοί και μέναν να του κάνουν παρέα μέχρι το σούρουπο. Μετά περνούσαν απέναντι στο Τροκαντερό, στο Φαληράκι, και κάθονταν στην άμμο και χάζευαν τη θάλασσα μέχρι αργά το βράδυ.

Ο Γαζούρης ήταν ταλέντο στη μουσική. Ό,τι τραγούδι

άκουγε στο ράδιο το έβγαζε στο μπαγλαμαδάκι που είχε βρει στον ναυτικό σάκο του πατέρα του. Τα αλανιάρικα και τα λαϊκά δεν τ' άρεσαν – κλαψ κλαψ, τράβα τα βυζιά σου· πέπουλο τα λέγαν οι κακίστερες οι τσάτσοι, που προτιμούσαν φοξ τροτ ή μπούγκι ή το αργεντίνικο ταγκό που χόρευε ο Ραμόν, ένας νταής των Κατελάνων. Τελευταία ήταν όλοι ξετρελαμένοι με τον Πρίσλεϊ, που σεϊόταν και κουνιόταν πάνω στη σκηνή και τον δείχναν στα επίκαιρα στον κινηματογράφο. Ήταν οι μέρες που 'χε ανοίξει η Χαβάν, ένα υπόγειο, συνδυασμός ταβέρνας και φολί μπερζέρ, που 'χε σεπαρέ και αντί για γυναίκες σέρβιραν άντρες ντυμένοι γυναίκες. Φορούσαν φουρό και ξύριζαν τα πόδια τους και κάνα δυο απ' αυτούς είχαν πάει στη Βηρυτό κι είχαν κάνει εγχείρηση κι είχαν φτιάξει βυζιά γυναικεία πάνω στα αντρικά στήθη τους. Η Θέμις λέγαν πως είχε κοπεί μπρος και είχε μετατρέψει σε κόλπο με κλειτορίδα το πέος της. Πάντως, τραγουδούσε όμορφα και ήταν αυτή που απαίτησε από τη Βασίλω να φέρουν ορχήστρα να παίζει σουίνγκ και ροκ για να τραβήξουν τους Αμερικανούς φαντάρους της γκαζέρμας του σταθμού Λαρίσης. Συνήθως οι περισσότεροι θαμώνες μπαίναν να πιουν και να κάνουν χάζι τις αδελφές να σερβίρουν, να χορεύουν παθιάρικο ταγκό με το κεφάλι στον ώμο του καβαλιέρου, κι έτσι την πάθαιναν. Γιατί το μισόφωτο, το ποτό, ο έντονος ερωτισμός με τη μυρωδιά του παράξενου και του άνομου άναβαν πρωτόγνωρα συναισθήματα στους χαβαλέδες και από περιστασιακοί θαμώνες της πλάκας μετατρέπονταν σε παθιασμένους πελάτες που τους σέρναν «τα κορίτσια» από την άκρη του φουρό τους και τους ξεπουπούλιαζαν και τους ξεζούμιζαν. Ήταν μαέστροι στο σεξ αυτοί οι άντρες που παίζαν τις γυναίκες. Κάθε τους τρύπα ήταν σαν μια εστία πυρωμένη και

οι ξέμπαρκοι και οι φαντάροι και κάτι μπόκοι εκ πεποιθήσεως λέγαν ότι αν σε τρελαίνει μια της γυναίκας, εδώ χάνεις το μυαλό σου, και πάθαιναν και πιάναν τις αγάπες με τα τζασλά φρόκαλα και για ένα χορό ή για μια στραβή ματιά βγαίνουν μαχαίρια και πέφταν σπαθιές.

Το κουμάντο το είχε η Βασίλω, ένας καλοχτισμένος, γεροδεμένος άντρας, άνθρωπος του αφεντικού, ο μόνος που 'χε κρατήσει το πραγματικό του όνομα και το 'χε κάνει κοριτσιότικο, γιατί οι άλλοι μαζί με τη μεταμφίεση άλλαζαν και ύπαρξη και όνομα· και ήταν η Σαλώμη, μέση δαχτυλίδι, κίνηση γοφών αστρική αλλά σώμα και φτιαξιά οικοδόμου, που τη λέγαν Χαράλαμπο, ήταν η Βουγιουκλάκη, βοηθός τορναδόρου που μισούσε το σουλούπι της κι έβαζε οξυζενέ να ξανθύνει τα κατράμι μαλλιά της να μη φαίνονται οι αγριότριχες στο μπράτσο της, ήταν η Θέμις, γυναίκα κανονική αυτή, μόνο που, μετατρέποντας το πέος της σε κόλπο, είχε χάσει το ξέσπασμα της ηδονής –αυτό ήταν το τμήμα που πλήρωνε όποια κοβόταν– και ποτέ πια δεν θα ξανάλιωνε όπως πρώτα. Αυτές τις κομμένες τις ξεχώριζες από τα μάτια, είχαν μια μόνιμη θλίψη από το ανικανοποίητο και αγρίευαν ή βάζαν τα κλάματα εύκολα για την αποκοτιά τους. Η Θέμις, όμως, ήταν απίθανος μίμος της γυναικείας συμπεριφοράς κι ήταν αυτή που συνειδητά κατηχούσε τις υπόλοιπες λούγκρες και τις μετέτρεπε σε ιέρειες του θεού φαλλού. Γιατί η Χαβάη σε αυτό υπερείχε από τα υπόλοιπα πορνεία με πίστα και χορό. Ο σερνικός πάνω στη σκηνή της ήταν ο απόλυτος αφέντης, ο Θεός Φαλλός, ο Βασιλιάς Πούτσος. Τι πιο φυσικό. Όσο, λοιπόν, κι αν η κυρα-Αριστέα, η μάνα του Γαζούρη, με ξόρκια, προσευχές και τάματα, και με τον φόβο της ρομφαίας του Αρχάγγελου –ότι θα του την κόψει– ήθελε να τον κρα-

τήσει μακριά, αυτός με το θείο δώρο ανάμεσα στα σκέλια του σαν το ραβδί του ραβδοσκοπού δεν θα αργούσε να βρει την πηγή –μοίρα του– Χαβάη.

Ήταν ένα γλυκό σούρουπο του Σεπτέμβρη του '63. Μύριζαν ακόμη τα δειλινά της πλατείας και τ' αγιόγκλημα στη μάντρα του Αλκαζάρ. Το καλοκαιράκι συνεχιζόταν. Βροχή δεν είχε πέσει. Κι ας έγραφε το ημερολόγιο «Σεπτέμβριος – έναρξης σχολικής χρονιάς και φθινοπώρου». Ο Γαζούρης, ο Μαλατοσίας, συνομηλίκός του, και η Ευαγγελία είχαν στήσει ένα σεντόνι στο παράθυρο και απέξω είχαν βάλει στη σειρά καρέκλες. Η Νένα έκοβε εισιτήρια στα παιδιά που έρχονταν να καθίσουν και σε μερικούς μεγάλους. Πόρνες που 'χαν τελειώσει τη βάρδιά τους και περίμεναν τον αγαπτικό τους να πάνε για μαριδούλα στο Φαληράκι, τσάτσοι που τους είχε καλέσει ο Γαζούρης και κάνα δυο μυστικοί –πάντα σεριανούσαν τέτοιοι στην περιοχή– κάθισαν χωρίς να πληρώσουν για να κάνουν χάζι την παράσταση.

Το έργο ήταν «Ο γάμος του Καραγκιόζη», που η ιδιοφυΐα του Μαλατοσία το είχε μετατρέψει σε ερωτικό μελό, και μαζί με τα γέλια των συνομηλίκων τους θεατών πιάναν και τους στεναγμούς οι αδελφές και τα ψεύτικα δάκρυα οι πουτάνες, ενώ οι χαφιέδες προσπαθούσαν να εντοπίσουν κρυφά μηνύματα, μια και ο Μαλατοσίας ήταν παιδί πρώην εξόριστης στο Τρίκερι και τώρα φυλακισμένης στου Αβέρωφ για τα πολιτικά. Η Ευαγγελία θα ετοίμαζε τις φιγούρες και θα έκανε τις φωνές της Ασπασίας, του Μορφονιού και της Εμινέ. Ο κυρίως παίχτης όμως, φωνή Καραγκιόζη, Μπαρμπαγιώργου, Χατζηαβάτη, Βεληγκέκα, Πασά και οδηγός της ιστορίας, ήταν ο Μαλατοσίας. Ο Γαζούρης με το μπα-

γλαμαδάκι θα τόνιζε με πενιές όπου χρειαζόταν και σύμφωνα με τις οδηγίες του Μαλατοσία τη δράση και τις ατάκες και με την Ευαγγελία θα τραγουδούσαν τα τραγούδια της εισόδου στη σκηνή κάθε ήρωα, καθώς και το «Ησαΐα χόρευε», διασκευασμένο για τον καραγκιόζικο γάμο από τον Μαλατοσία. Ακόμη, ο Γαζούρης θα ήταν η φωνή του κουραδόμαγκα Σταύρακα και του Χαχαμίκου του εβραίου.

Το έργο το είχαν παίξει κι άλλες φορές, όμως κάθε φορά οι αυτοσχεδιασμοί του Μαλατοσία τού δίναν διαφορετικό νόημα. Άλλωστε, οι περισσότερες ατάκες βγαίνουν τη στιγμή που τις λέγαν και ανάλογα με το κοινό που καθόταν να δει την παράσταση. Όταν το κοινό τους ήταν μόνο παιδιά και συνομήλικοί τους, το ρίχναν στην πλάκα και λέγαν και κάνα βρομόλογο, ο Γαζούρης συνήθως, και μετά η Ευαγγελία τού κρατούσε μούτρα· αν ήταν τσάτσοι και πουτάνες, ο Μαλατοσίας το γύριζε στο κυριλέ και αναποδογύριζε την ιστορία, ώστε να φιναλάρει πάντα με έναν ευτυχισμένο γάμο. Η κόρη του Πασά, η Εμινέ, να παντρεύεται τον αγαπημένο της με τη βοήθεια του Καραγκιόζη και όχι αυτόν που ήθελε να της επιβάλει ο πατέρας της με τη βοήθεια του ρουφιάνου του αρχιευνούχου, τον οποίο φόνευε με τσαρουχιές ο Μπαρμπαγιώργος. Οι ιστορίες του Καραγκιόζη ποτέ δεν είχαν φόνο, μόνο συνετισμό με σφαλιάρες, καρπαζιές, ραβδιές. Ο Μαλατοσίας, όμως, πολύ το γουστάριζε να σκοτώνει τον αρχιρουφιάνο, άλλοτε με «σουγαδιές» του Σταύρακα, άλλοτε με αποκεφαλισμό από το σπαθί του Αθανασίου Διάκου, που τον φανέρωνε ως «από μηχανής λύση» να παίρνει άδεια από τον Άδη για να «φονεύσει σμπήρους και καταδότες», και άλλοτε με τις τσαρουχιές του Βλάχου. Αυτές, βέβαια, τις ανατροπές τις έσπινε όταν μυριζόταν ότι ανάμεσα στα παιδιά και τις πόρνες εί-

χαν καθίσει και οι μυστικοί. Μια φορά, στο έργο «Ο Καραγκιόζης και το καταραμένο φίδι» είχε ντύσει το φίδι χακί, με αγγλικό κράνος, και έβαζε να το εξοντώνει ο Βλάχος με κλανιές, αφού τον είχε ταΐσει χαλασμένη φασολάδα από την αμερικανική βοήθεια ο Καραγκιόζης. Το 'κανε για να την «μπει» στους μυστικούς. Με μεγάλη του έκπληξη, ωστόσο, τους είχε ακούσει να τραντάζονται στα γέλια. Την άλλη μέρα, όμως, στο σχολείο τούς κάλεσε ο γυμνασιάρχης Μιχαλόπουλος με τον Γαζούρη και τους έριξε δύο μέρες αποβολή, χωρίς να τους εξηγήσει τον λόγο. Τους είπε απλώς: «Ξέρετε εσείς, παλιόμουτρα, θεομπαίχτες».

Όλα ήταν έτοιμα, λοιπόν, να αρχίσει η παράσταση. Φυσούσε κι ένα γλυκό αεράκι από τα περιβόλια κι έφερνε τη μυρωδιά του φρεσκοποτισμένου χώματος και των ζαρζαβατικών. Είχαν ανοίξει τις στέρνες και πότιζαν οι περιβολάρηδες και πίσω από το Καπνεργοστάσιο, πιο πέρα από τις φοινικιές της Κολοκυνθούς, μπροστά από τον ελαιώνα της Ιεράς Οδού κοντά στον Κηφισό, απέναντι από του Λαυραρά και του Γαρόζη, ήταν κάργα στο φως η εκκλησία του Εσταυρωμένου. Ήταν παραμονή του Σταυρού και τα φώτα της φαίνονταν μέχρι το Μεταξουργείο. Ο Μαλατοσίας έριξε την καθιερωμένη μπάτα-σφαλιάρα της έναρξης με ένα «Αααα! Πολύ τη φχαριστήθηκα –φωνή του Καραγκιόζη–, τη δροσιά της να 'χεις, Μπάρμπα. Και τώρα, κυρίες και κύριοι, φίλοι και εχθροί, η παράστασής μας αρχίζει» κι έκανε νόημα στον Γαζούρη να μπει με «χόρα» στο μπαγλαμαδάκι όπως κάναν πάντα. Ο Γαζούρης, όμως, όλη τη βδομάδα δούλευε πάνω στα τέλια ένα νέο τραγούδι που τον είχε ξετρελάνει. Είχε ακούσει να 'ρχεται ο ήχος του από το ξενοδοχείο όπου μέναν οι Αμερικανοί στρατιώτες. Το βάζαν συνέχεια στο πικάπ που είχαν κι ο Γαζούρης έστηνε αυτί, το

σφύριζε μέχρι το σπίτι μην το ξεχάσει και το έβγαζε στο μπαγλαμαδάκι. Τέσσερις μέρες το πάλευε και όταν το έτρεχε πια γρήγορα στα δάχτυλα και στον ρυθμό που έπρεπε άρχισε να το κεντάει και με δικά του, να του χώνει και γέφυρες «μπαγλαμαδίσιες» για να φιναλάρει με το νέο τραγούδι του Χιώτη «Την γκομενίτσα δεν θα μου τη φας», που έμοιαζε στον ρυθμό με το αμερικανικό.

Το τραγούδι που του είχε πάρει το μυαλό ήταν «Τα μπλε καστόρινα παπούτσια» του Πρίσλεϊ. Έτσι, με το που βγήκε ο Καραγκιόζης στη σκηνή, αντί για χόρα άρχισε να κεντάει αυτό το τραγούδι πάνω στον μπαγλαμά... ροκ με μπαγλαμά σε καραγκιόζικο μπερντέ. Της Θέμιδας που περνούσε, και που της άρεσαν τα ξένα, της σηκώθηκε η τρίχα από τη συγκίνηση. Στήθηκε να ακούσει, ενώ ο Μαλατσίας έβαλε τα γέλια κι άρχισε να κουνάει τον Καραγκιόζη όχι στον ρυθμό του χασαποσέρβικου αλλά του ροκ. Η Ευαγγελία, όμως, τσατίστηκε, γιατί μετά τη χόρα, που 'φευγε ο Καραγκιόζης και έμπαινε η Εμινέ, θα τραγουδούσε αυτή το τραγούδι της, «Σε ωραίο περιβόλι αγαπώ ένα χελιδόνι», κι άρχισε να τους σκυλοβρίζει και παραλίγο να χαλάσουν την παράσταση. Την κατάσταση έσωσε η ευφυΐα του Μαλατσία, που ενσωμάτωσε τον καβγά τους στην εισαγωγή του έργου και αντί να παίξουν τον γάμο του Καραγκιόζη το γύρισε σε ένα έργο που το εμπνεύστηκε εκείνη τη στιγμή και το ονόμασε «Ταξίδι στην Αμερική», παραλλαγή του έργου «Ο Καραγκιόζης ναυαγός». Κι εκεί που 'λεγε ο Βλάχος για το κύμα και τη βάρκα «Μωρ', πώς κουνάει τούτο το σκαφίδι, μην το πας, ρε σκασμένο, από τις γούβες, θα σε αφαλουκόψω... Ααα», εκεί ο Μαλατσίας-Καραγκιόζης, αντί για την κλασική απάντηση «Τρύπες στο νερό είναι, ρε μπάρμπα, φτύσε να τις κλείσεις», το έκανε

«Παίρνουμε των ομματιών μας και φεύγουμε, πάμε στην Αμερική, μακριά από τις φάπες του Πασά και τους ρουφιάνους του. Μαέστρο, ροκ!». Βέβαια, αντί για την Αμερική, ναυαγούσαν και βγαίνουν σε «Κάποια χώρα μυστήρια κόκκινη, όπου αντί για χρήμα οι άνθρωποι αντάλλασσαν αστεία. Έτσι πλέρωναν αυτό που θέλαν να πάρουν, λέγοντας ένα αστείο, και γι' αυτό εκεί ο Καραγκιόζης έγινε πρόεδρος. Θα γινόταν βασιλιάς, αλλά εκεί τους είχαν καταργήσει τους βασιλιάδες». Η παράσταση σώθηκε και το κοινό την κατευχαριστήθηκε. Ο Μέμος, τσάτσος του μπουρδέλου της Αγιούπας, που 'χε αδελφό εκτελεσμένο, χώθηκε πίσω από τον μπερντέ και φίλησε τον Γαζούρη και τους χαριζιλίκωσε γερά και τους τρεις. Όμως αυτή τη φορά οι μυστικοί δεν γέλασαν. Κοιτούσαν βλοσυροί, άκουγαν και κατέγραφαν για να δώσουν την αναφορά που τους είχε ζητήσει ο διοικητής.

Η αποβολή από το σχολείο την άλλη μέρα ήταν πενθήμερη για τον Γαζούρη και «απώλεια σχολικού έτους, προς σωφρονισμόν» για τον Μαλατσία. Ήταν αρχή της σχολικής χρονιάς. Η μάνα του Γαζούρη τού ξερίζωσε τ' αυτιά, η Ευαγγελία χάθηκε, δεν την ξανάφησαν οι γονείς της να κάνει παρέα μαζί τους, και ο θείος του Μαλατσία, ο αδελφός της εξόριστης μάνας του, τον έβγαλε από το γυμνάσιο και τον έγραψε στην τεχνική σχολή «Θαλής», να γίνει μηχανικός για τα καράβια. Τελικά γράφτηκε στους ραδιοτηλεγραφετές, να γίνει μαρκόνης.

Μες στο κακό, όμως, που βρήκε τον Γαζούρη ήρθε και το καλό. Η Θέμις πήγε κατευθείαν στον κυρ-Χρήστο, το αφεντικό, παρακάμπτοντας τη Βασίλω, και του μίλησε για το εύρημά της, τον «δεξιοτέχνη του ροκ με μπαγλαμά» Γαζούρη. Πήρε και πληροφορίες από τους τσάτσους των

μπουρδέλων για το «χαρισματικό παιδί» και επέμενε ότι είχαν βρει τον «άνθρωπό τους», αυτόν που θα βοηθούσε το μαγαζί να ανοιχτεί και στους Αμερικανούς της γκαζέρμας, «να κάνουν ξακουστή τη Χαβάη ακόμη και στο Χόλιγουντ». Η ξιπασμένη ζουζουνοκατού Θεμίτσα πνιγόταν στο στενό και περιορισμένων δυνατοτήτων και απαιτήσεων λαϊκό κοινό της Χαβάης. «Καιρός, με την κατάλληλη μουσική, να κερδίσουμε και ως καλλιτέχναι και εμείς, αφεντικό. Με τους αργάτες και τους ξέμπαρκους βιζαβί μια ζωή Βύθουλας και μπερντές. Είναι μια χρυσή ευκαιρία οι Αμερικανοί, για όλους μας. Δατς ολ».

Ο κυρ-Χρήστος τη ζύγισε την πρόταση. Ήδη το σκεφτόταν να «στήσει βιτρίνα» γιατί είχε αρχίσει το αλισβερίσι, με φόβο Θεού πάντα, με τον λοχαγό Γκρινάντι με μια παρτίδα μαύρο Καλαμάτας και κάνα δυο από τις καινούριοφερμένες λούγκρες για ένα γλέντι με φεγγάρι στο Πόρτο Γερμενό. Ανάμεσα στις καινούριοφερμένες ήταν και η Γκόλφω, ένα βλαχάκι σκαστό από το αναμορφωτήριο που 'χε τρελάνει τον Γκρινάντι, ο οποίος πίεζε συνέχεια τον κυρ-Χρήστο να του τη στέλνει στο δωμάτιο. Πράγμα επικίνδυνο, γιατί ο συντάιρος του κυρ-Χρήστου και προστάτης του, που κατείχε πόστο γερό σε κάποια από τις υπηρεσίες του κράτους, ήταν σαφής: «Μακριά από τους Αμερικανούς της αποστολής που μένουν κοντά σου. Έχουν έρθει για δουλειά εδώ που δεν μπορώ να σου πω. Πες ότι είναι αόρατοι, δεν τους είδες, δεν τους ξέρεις ό,τι και να σου ζητήσουν». Όμως, τα λεφτά που του είχε προσφέρει το μούτρο ο Γκρινάντι και για το μαύρο και για το γλέντι ήταν πολλά, άσε που αυτή η συναλλαγή τού άνοιγε πόρτα σε ζηλευτή αγορά «και θα φόρτωνε δολάρια». Όταν είχε ρωτήσει τον Γκρινάντι: «Πώς με βρήκες; Σου σύστησε κάποιος

να 'ρθεις σε μένα;» ο μαφιόζος λοχαγός τού είχε απαντήσει: «Καλέ μου άνθρωπε, σε ακτίνα δέκα χιλιομέτρων με κέντρο το ξενοδοχείο όπου μένουμε ξέρουμε ακόμην και κάθε πότε γαμάει ο καθένας σας».

Ο κυρ-Χρήστος –κουμάντο κάποτε μόρτηδων αντρών της Χ και από τα αφεντικά της μαύρης αγοράς στην Κατοχή– καμώθηκε πως ξεκαρδίστηκε με το αστείο, αλλά από μέσα του τον ζύγισε για «χαμουρίτσα που της φεύγουν σάλια» τον Αμερικανό κι από τότε σε κάθε τους συνάντηση φρόντιζε να 'χει κρυμμένο τον Ζοζέ τον φωτογράφο, να τους παίρνει από μακριά πόζες, ώστε να τον έχει στο χέρι αν ποτέ σκεφτόταν να σαλιαρίσει και για τις συναλλαγές τους. Τον είχε και σε πόζες αυστηρώς ακατάλληλες με την Γκόλφω στο κρεβάτι. Ο ρεσεψιονίστας, πρώην σύντροφός του στη Χ –τον χαρτζιλίκωσε γερά βεβαίως ο κυρ-Χρήστος, καλό το συντροφιλικό αλλά και το νιτερέσο νιτερέσο–, άνοιξε τρύπα στην αποθηκούλα δίπλα από το δωμάτιο του Γκρινάντι, κι από κει με μια μικρή, αθόρυβη αγγλική φωτογραφική κάμερα χτυπούσε πόζες όποτε ερχόταν «το βλαχοπουστράκι» η Γκόλφω και βγάζαν τα μάτια τους. Ήταν δε τόσο ασυγκράτητο το πάθος του Γκρινάντι, που κατά τα μέσα του Σεπτεμβρη που έφυγε και αυτός με τα υπόλοιπα Αμερικανάκια για ασκήσεις πλήρωσε προκαταβολικά ένα κάρο δολάρια στον κυρ-Χρήστο και πήρε μαζί του την Γκόλφω. Μετά η Γκόλφω τού τα ξέρασε όλα του κυρ-Χρήστου, πώς πέσαν με αλεξίπτωτο «οι κατέδες του άντρα μου» και συναντήθηκαν με τμήματα των Λοκ σε μια περιοχή έξω από τη Λαμία. «Εμένα με νοίκιασε σουίτα σε ξενοδοχείο στην Υπάτη κι ερχόταν τα βράδια και πάνω στο χάδι μού τα 'λεγε. Πήγαμε και εκδρομή στον Γοργοπόταμο και με έβγαζε πόζες γύρω από τη γέφυρα με τη φωτο-

γραφική του μηχανή. Μ' αγαπάει». Η φάπα από τον κυρ-Χρήστο ήρθε απότομα και η μικρή λουμπίνα έβαλε τα κλάματα.

– Μα γιατί; Αφού τα συμφωνήσατε να με πάρει μαζί του.

– Δεν είναι άντρας σου. Πελάτης είναι. Πλήρωσε και πάντα θα πλερώνει. Μάσ' τα δάκρυά σου και πάνε να σε νιαριστείς, γιατί σου 'χω άλλο πελάτη γι' απόψε. Ντάξει; Και κουβέντα σε κανένα πού 'σουνα και τι έκανες μαζί του. Πριν ανοίξεις το στόμα σου θα με ρωτάς τι να λες. Ντάξει;

– Ντάξει.

Μάζεψε τα δάκρυά της η καμμένη η Γκόλφω και σεινάμενη κουνάμενη ανέβηκε στο δωμάτιό της, που ήταν πάνω από τη Χαβάν.

Ο κυρ-Χρήστος ήταν το κουμάντο σε Κολωνό-Βύθουλα-Αϊ-Γιώργη-Βοτανικό-Μεταξουργείο. Είχε και πόστα στην κρεαταγορά. Είχε τους νταήδες του, που κρατούσαν την περιοχή του καθαρή από παρείσακτους και ενοχλητικούς, τους λογιστές του, που φρόντιζαν τα κέρδη του, τους αχαμνούς του, που σπρώχναν το εμπόρευμα στο λιανοπώλι, και τα σύρματά του με το παρακράτος μέσω του κράτους. Πρώην συνοδοιπόρους και κολέγες της Χ, που είχαν τώρα θέσεις στον κρατικό μηχανισμό. Με το αζημείωτο, βέβαια, όλοι αυτοί βοηθούσαν να κυριαρχεί στη νύχτα και στην παράνομη αγορά ο κυρ-Χρήστος. Μια φορά τον χρόνο τούς κανόνιζε και πάρτι με κορίτσια και λούγκρες και ποτά όλων των ειδών κι έρχονταν και Αμερικανοί. Πριν έρχονταν Εγγλέζοι· αυτούς τους φοβόταν ο κυρ-Χρήστος. Έλεγε πως έχουν ψυχή λούγκρας, ενώ τα Αμερικανάκια είναι σερνικοί και νταήδες. Για να στέκει στη θέση του, στα ανταλλάγματα, πέρα από το μπαγιόκο που έριχνε στους πρώην κολέγες του, ήταν να κρατάει και τις ισορροπίες στα

πολιτικά πράγματα της περιοχής του. Να ανέχεται τους κεντρικούς και να ξυλοφορτώνει τα κουμμούνια, να μη σηκώσουν κεφάλι ξανά.

Κάρφος στο μάτι των Αρχών εκείνη την περίοδο ήταν οι λέσχες των «κωλόπαιδων των Λαμπράκηδων» που είχαν ξεφυτρώσει σύνορα με την περιοχή του. Κυρίως στο Περισιτέρι. Έγινε μια απόπειρα να ανοίξει μια τέτοια και στον Κολωνό, μα του τα πρόφτασε ο άνθρωπός του και κατάφερε να ματαιώσει την ίδρυσή της. Από τα χρόνια της Κατοχής αντίπαλοι με τον Μπόη, υπεύθυνος της στενής Αυτοάμυνας Κολωνού ο Μπόης, κάποις στη Χ Κολωνού-Μεταξουργείου ο κυρ-Χρήστος, είχαν στήσει πολλές φορές καρτέρι ο ένας στον άλλο. Όμως, κόκκινος γάτος ο ένας, μαύρος γάτος ο άλλος, εφτάψυχοι και το ίδιο ικανοί, είχαν επιβιώσει, κι έτσι σέβονταν ο ένας τον άλλο, χωρίς ωστόσο να βάζουν στην άκρη το αβυσσαλέο μίσος που τους χώριζε. Όμως και οι δυο είχαν σιωπηρά συμφωνήσει να κρατούν τις ισορροπίες στη γειτονιά, στον Κολωνό· εκεί ζούσαν οι μάνες τους, παίζαν στην πλατεία τα παιδιά τους, πίναν καφέ οι φίλοι τους. Έτσι, ο κυρ-Χρήστος, μόλις του φέρανε οι φερτάκηδες του την είδηση ότι «οι κόκκινοι ετοιμάζουν λέσχη για να μας την κάνουν, τα μουνιά», αμέσως έστειλε μήνυμα με τη μάνα του στη μάνα του Μπόη, που συνυπήρχαν στην ενοριακή επιτροπή: «Έλα να βγούμε στου Δράκου να τα πούμε. Θα μας κάψει ο Θεός, θα χαλάσει η γειτονιά. Τι είναι αυτά που πας να κάνεις;».

Ο Μπόης, ηγέτης των δυτικών συνοικιών χρισμένος στη μάχη κι όχι σε σεπαρέ κομματικά και διαδρόμους και με κοπάτσιες από τη φυλακή, αμέσως κατάλαβε. Δεν «βγήκε» στου Δράκου να τα πούνε. Εκεί ήταν το ουδέτερο

έδαφος όπου συναντιούνταν για τις ανακωχές την περίοδο της Κατοχής, κάτω στα περιβόλια. Όμως ανέβαλε την ίδρυση της λέσχης, παρά τις πιέσεις των κομματικών «για να σπάσει η τρομοκρατία». Τα ζύγισε και είδε ότι τα κέρδη θα ήταν λιγότερα από τις ζημιές. «Δεν θα θυσιάσω το μέλλον των παιδιών. Ας μείνει η λέσχη γι' αργότερα, όταν θα είναι υπέρ μας οι συγκυρίες. Μην ξυπνάς το φίδι αν δεν είσαι έτοιμος να το σκοτώσεις, θα σε φάει. Εγώ τα θέλω τα παιδιά μας, τους Λαμπράκηδες, ζωντανούς και νικητές. Τέρμα οι μάρτυρες, τα σφάγια και οι θυσίες, φτιάχνουν ραγιάδες κι ανάπηρους». Ήξερε ότι για να κρατηθεί ο κυρ-Χρήστος και για να αποδείξει στους δικούς του ότι παραμένει ο αδιαμφισβήτητος κουμανταδόρος θα χτυπούσε ακόμη και με φόνο, όπως κάναν στο Κιλκίς οι παρακρατικοί που πέταξαν χειροβομβίδα στη λέσχη των Λαμπράκηδων και την κάψαν τρεις φορές μέχρι τώρα.

Ένα πρωί ο κυρ-Χρήστος έστειλε τη μάνα του με την κούρσα του και τον έμπιστό του με μια κάτασπρη ηλεκτρική κιθάρα και με ένα μικρό ενισχυτή στο σπίτι του Γαζούρη. Την οικογένεια του Γαζούρη την ήξερε από τα χρόνια της Κατοχής. Κι ήταν η κυρα-Δέσποινα, η μάνα του, που είχε παντρέψει την Αριστέα με τον Αντώνη. Ο συγχωρεμένος ο Αντώνης Τρίλιος –ο πατέρας του Γαζούρη– είχε κάνει ένα φεγγάρι στα τάγματα και μετά για λίγο στη Χ και για κάνα δυο τρεις μήνες μετά την απελευθέρωση στον Εθνικό Στρατό που ανασυγκροτούσε η κυβέρνηση με τη βοήθεια των Άγγλων. Όμως και από κει παραιτήθηκε. Δεν στέριωνε πουθενά. Πιάναν τα χέρια του κι έλυνε κι έδενε κάθε τύπο μηχανής κι είχε τρέλα με τις μοτοσικλέτες, αλλά δεν είχε μυαλό να αξιοποιήσει αυτά του τα προσόντα. «Μόνο οι σκλάβοι και τα ρολόγια δουλεύουν», έλεγε ο τε-

μπελχανάς. Άλλωστε και στα τάγματα για το πλιάτσικο είχε πάει, «να κοινομάει χωρίς να δουλεύει». Ο κυρ-Χρήστος, μάλιστα, για να τον βοηθήσει στον γάμο του –μετά που παραιπήθηκε από τον στρατό ο Αντώνης– του 'χε προτείνει να ανοίξουν μάντρα, να επισκευάζει τα αυτοκίνητα και τις μοτοσικλέτες που είχαν αφήσει οι Γερμανοί και να τα πουλάνε. Ήδη είχε κάνει τις επαφές του με ανθρώπους του από τον στρατό και όλα τα μισοχαλασμένα γερμανικά μηχανοκίνητα που τα είχαν αραγμένα στο Ρουφ θα τα έπαιρνε μπιρ παρά. «Θα γίνεις μπερεκέτης και μίστερ», είχε πει του Αντώνη. Ο Αντώνης, όμως, με τη βοήθεια ενός μακρινού συγγενή του, έβγαλε φυλλάδιο και μπαρκάρησε. Αυτοκτόνησε ή πνίγηκε, αυτό ποτέ δεν διευκρινίστηκε. Η κηδεία του έγινε με άδειο φέρετρο, μια και το σώμα του δεν βρέθηκε ποτέ. Μετά τον θάνατό του, ο κυρ-Χρήστος βοηθούσε στέλνοντας τρόφιμα στη χήρα, της αγόραζε τα σχολικά βιβλία των παιδιών και τελευταία της έστελνε για πλύσιμο τις ποδιές, τις πετσέτες και τα τραπεζομάντιλα της Χαβάνς. Αυτό το έκανε για κάθε ορφανή οικογένεια της γειτονιάς που μέλη της είχαν κάνει στη δούλεψή του. Το θεωρούσε χρέος του. Ήταν καθίκι, φονιάς, αδίστακτο παλιόμουτρο, μα στους ανθρώπους του κρατούσε την μπέσα. Τους χρησιμοποιούσε για κάθε είδους βρομοδουλειά, μα τους πρόσεχε. Ήταν τα εργαλεία του.

Έτσι, εκείνο το όμορφο πρωινό πέρασε το κατώφλι του σπιτιού της κυρα-Αριστέας η μάνα του κυρ-Χρήστου, η κυρία Δέσποινα, φέρνοντας πεσκέσι ένα πακέτο νουγκατίνες από το «Λαύριο». Την ακολουθούσε ο Τάκης η Οχιά, οδηγός και νταής του κυρ-Χρήστου, «το πρώτο σιλέτο», μαχαιροβγάλτης και ύπουλος άντρας, με όμορφο όμως παρουσιαστικό και πάντα ντυμένος μέγκλα, κουβαλώντας την

άσπρη ηλεκτρική κιθάρα με τον ενισχυτή. Η μάνα του Γαζούρη τα 'χασε και κολακεύτηκε μαζί. Τους έβαλε να καθίσουν στο μικρό σαλονάκι κι έστειλε τη Νένα στον μπακάλη να αγοράσει κουαντρό να τους τρατάρει.

– Άσε τα κουαντρό και κάθισε να τα πούμε, τη σταμάτησε η κυρία Δέσποινα. Ο Χρήστος θέλει τον Λάζαρό σου για μουσικάντη στο μαγαζί. Θα του δίνει μεροκάματο και θα βγάζει και από τη χαρτούρα.

– Στη Χαβάν; Η κυρα-Αριστέα κλώμιασε.

– Ναι.

– Μα είναι παιδί ακόμη. Να τελειώσει το σχολείο.

– Μόνο τα Σάββατα, που θα 'ρχονται οι Αμερικανοί. Θα σου τον προσέχει σαν παιδί του, σου δίνει τον λόγο του. Ξέρω την ανάγκη σου, Αριστέα. Θέλει να σε βοηθήσει ο Χρήστος.

– Το ξέρω και τον ευχαριστώ για όσα έχει κάνει ως τώρα για μας...

– Για να τον ευχαριστήσεις κάμε αυτό που σου ζητάει, της απάντησε κοφτά η κυρία Δέσποινα.

Κοιτάχτηκαν. Η φτωχή κυρία Αριστέα λύγισε, χαμήλωσε το βλέμμα σαν δαρμένος σκύλος.

Το βράδυ ύπνος δεν την έπιανε. Είχαν ανάγκη τα λεφτά, μα και το παιδί ήταν μικρό για να το ρίξει για τα άτιμα τα χρήματα στο κοφίνι με τα φίδια, «τους ξορκισμένους». Και να πει το όχι, πάλι, φοβότανε. Τη μάνα του είχε στείλει ο φονιάς, η προσβολή θα ήταν μεγάλη, το ίδιο μεγάλος και ο θυμός του. Την έπιασε ταραχή που ήταν μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα η κατάσταση. Το στομάχι της έγινε πέτρα, το κεφάλι της γύριζε, άρχισε τους εμετούς. Του Γαζούρη, μόλις πήρε την κιθάρα από τα χέρια του Τάκη της Οχιάς, του 'ρθε να κάνει τούμπες από τη χαρά του.

Το βράδυ την πήρε στο κρεβάτι και κοιμήθηκε μαζί της. Τον ξύπνησαν τα βογκητά της μάνας του. Σηκώθηκε, την είδε που ξερνούσε πάνω από τη λεκάνη και της έφτιαξε λεμόνι, να το μπουκώσει να πλύνει απ' τις ξινίλες το στόμα της. Μετά έσπασε πάγο από το ψυγείο, τον τύλιξε στην πετσέτα και την έβαλε τουρμπάνι στο μέτωπο της μάνας του.

– Αυτή η κιθάρα είναι το καλύτερο δώρο που μου 'χει κάνει άνθρωπος, της είπε όταν κάπως πούχασε η κυρα-Αριστέα. Μ' αρέσει να παίζω μπροστά σε κόσμο, μη μου το χαλάσεις, μάνα. Και την κοιτούσε με σταθερή ματιά.

Η κυρα-Αριστέα με ένα πικρό χαμόγελο του χάιδεψε το κεφάλι.

– Πάνε φέρε την εικόνα, του είπε.

Ο Γαζούρης ξεφύσηξε. Η μπόρα είχε περάσει. Πήγε και κατέβασε την εικόνα από το εικονοστάσι. Ήταν μια χάρτινη εικόνα με τον Άγιο Αντώνιο όρθιο και τον διάβολο αλυσοδεμένο και πεσμένο μπρος στα πόδια του. Ο άγιος με το ένα πόδι πατούσε τον τρίβολο στο κεφάλι.

– Πάρε μολύβι και γράφε, του 'πε η κυρα-Αριστέα.

Ο Γαζούρης γύρισε την εικόνα κι έπιασε να γράψει πίσω της και δίπλα σε άλλους, παλαιότερους όρκους τον καινούριο όρκο που του υπαγόρευσε η μάνα του.

– Γράψε: «Ποτέ δεν θα κάνω κάτι που να ντρέπεται η οικογένειά μου για μένα».

Ο Γαζούρης το 'γραψε.

– Γράψε: «Ποτέ δεν θα κάνω σχέση με ξορκισμένο και ούτε θα αφήσω κάποιον από αυτούς τους τριβόλους να με αγγίξουν».

– Έλα, ρε μάνα, μη φοβάσαι... Έχε μου εμπιστοσύνη, κιθάρα πάω να παίξω, όχι να κάνω αγαπτιλίκια...

– Γράφε, τον έκοψε άγρια η κυρα-Αριστέα: «Ό,τι λεφτά βγάζω θα τα δίνω στη μάνα μου και στην οικογένεια».

– Δεν θα κρατάω κάνα χαρτζιλίκι;

– Θα μου τα δίνεις και θα σου δίνω εγώ. Το 'γραψες;

– Ναι!

– Τον όρκο τώρα. «Ορκίζομαι...» Γράφε...

– Ορκίζομαι...

Έγραψε ο Γαζούρης.

– «...να τηρήσω τα παραπάνω, κι αν πατήσω τον όρκο μου να με αλυσοδέσει ο Αγιαντώνης και να χάσω το φως μου».

– Όχι και να στραβωθώ, ρε μάνα.

– Γράψε και μετά βάλε τον σταυρό με το όνομά σου δίπλα. Είσαι υπόλογος τώρα στον άγιο. Κοίτα μην πατήσεις τον όρκο, μαύρο φίδι που σε έφαγε. Μεγάλη η χάρη Του.

Έκανε τον σταυρό της η κυρα-Αριστέα και υποχρέωσε τον Γαζούρη να φιλήσει την εικόνα. Τη φίλησε και η ίδια και τη βάλαν πάλι ψηλά στο εικονοστάσι δίπλα από τη στεφανοθήκη. Μετά ο Γαζούρης έφυγε σφαίρα και πήγε και κοιμήθηκε αγκαλιά με την κιθάρα του. Η κυρα-Αριστέα αναστέναξε. «Πώς κρατάς τα παιδιά; Ούτε και με τον φόβο του Θεού δεν κρατιούνται. Τουλάχιστον να κρατήσει την μπέσα ο κυρ-Χρήστος και να μου τον προσέχει».